

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.

Velja za celo leto \$5.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto 6.00
Za inozemstvo celo leto 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.

Issued every day except Sundays
and legal holidays.

75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 103. — ŠTEV. 103.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 1, 1920. — SOBOTA, 1. MAJA, 1920.

VOLUME XXVIII — LETNIK XXVIII

Z AVSTRIJO IN NEMČIJO NAJ SE SKLENE MIR

SENATOR KNOX JE VLOŽIL SVOJO RESOLUCIJO. — NEMŠKA LASTNINA NAJ BO TOLIKO ČASA PRIDRŽANA, DOKLED NE BO ZADOŠČENO VSEM AMERIŠKIM VOJNIM ZAHTEVAM. — DEBATA BO NAJBRŽE TRAJALA VEČ TEDNOV.

Washington, D. C., 30. aprila. — Danes je vložil senatni odbor za zunanje zadeve posebno resolucijo, ki določa, naj takoj preneha vojno stanje med Nemčijo in Združenimi državami ter tudi vojno stanje med Avstrijo in našo deželo.

To nadomestno resolucijo je sestavil bivši državni tajnik Knox ter senator iz Pensilvanije.

Senatu jo je predložil senator Lodge.

Republikanski senator Knox je zatem izjavil, da bo otvoril debato o resoluciji v sredo.

Šest članov zunanje odbora je bilo proti resoluciji, dočim se je zanjo izreklo devet senatorjev. Vsi demokrati so glasovali proti dočim trije republikanci niso bili navzoči.

Voditelji obeh strank se strinjajo v tem, da bo debata trajala več tednov predno bo mogoče priti do kakšnega končnega sporazuma.

Nekateri celo pravijo, da bo predsednik Wilson, ko bo debata v največjem teku vrnil versailsko mirovno pogodbo senatu.

Demokratski voditelji izjavljajo, da bodo demokrati vsi kot en moč nastopili proti resoluciji, dočim bodo republikanci zatrjevali, da je taka resolucija postavna, češ, ima kongres pravico napovedati vojno, ima tudi pravico skleniti mir.

Knoxova resolucija zahteva, naj se takoj preneha vojno stanje med Ameriko na eni ter Nemčijo in Avstrijo na drugi strani. Predsednik je v resoluciji naprošen, naj obnovi prijateljske diplomatske in trgovske odnose z Nemčijo ter z vladami "prebivalstva Avstrije in Ogrske".

Resolucija ščiti vse pravice, ki jih je priznala Združenim državam versailska mirovna pogodba.

Nemška lastnina bo šele tedaj vrnjena prejšnjim lastnikom, ko bo Nemčija zadostila vsem ameriškim zahtevam.

PREMOGARSKA POGAJANJA

Delodajalci in premogarji se bodo sestali z delavskim tajnikom Wilsonom, da preprečijo stavko.

Ker niso mogli priti do dogovora glede closed shopa, priznana unije in plačilne lestvice, so se člani odbora delodajalcev in premogarjev, ki je zboroval v New Yorku iz 23. marca naprej odločili, da sprejmejo povabilo delavskega tajnika Wilsona ter se bodo danes posvetovali z njim v Washingtonu.

Prošnja delavskega tajnika je sledila obvestilu z obeh strani, da ni bilo mogoče priti do nobenega dogovora in da je vsled tega prikačkovati prekinjenje pogajanj.

Povabilo delavskega tajnika je sledilo zavrnitvi ponudbe delodajalcev, da se zviša plače za petnajst odstotkov ali se preloži vsa sporna vprašanja svetu trojice, katerega naj bi imenoval predsednik Wilson.

Pri zavrnitvi teh predlogov je John L. Lewis v imenu premogarjev izjavil, da je 27 odstotkov povšanja plače najmanj, kar morejo premogarji sprejeti, kajti to je tudi povšanje, ki je bilo pred kratkim dano premogarjem v premovalnikih mehkega premoga.

Člani premogarske delegacije se danes izjavili, da bo v slučaju prekinjenja nadaljnih pogajanj ali v slučaju, da ne bodo pogajanja z delavskim tajnikom u-

FRANCOSKI RADIKALCI NE SMEJO V AMERIKO

Državni department je zanikal potne listine Johnu Longuetu, znanemu francoskemu socialistu.

Washington, D. C., 30. aprila. Radikalni socialisti po celi deželi protestirajo ostro pri kongresu, ker ni hotel državni department dovoliti potnega lista Johnu Longuetu, francoskemu radikalnemu socialistu ter voditelju manjšinskih socialistov v francoski poslanski zbornici.

Soglasno z izjavo državnega departmenta se ozključenja Longueta ni uveljavilo raditega, ker je socialist temveč raditega, ker ni mogel prepričati ameriškega poslaništva v Parizu, da je njegovo potovanje v Ameriko v resnici potrebno.

Vsled tega je poslaništvo priporočilo zavrnitev viziranja njegovih potnih listov. Znano je, da uradniki državnega departmenta pripravi, da je Longuet anarhist, da zagovarja revolucijo z nasilnimi sredstvi, in da predstavlja natučno oni tip komunizma, katerega zagovorniki so bili deportirani na temelju emigracijskih postav.

spešna, sklican sestanek delegatov iz vseh okrajev trdega premoga v Pottsville ali v Wilkesbarre, Pa.

Na tem sestanku bodo razpravljali in sklepali glede nadaljnjega akcije.

Slika nam predstavlja 500 funtov težak in pet čevljev visok "cake", katerega so rezali in jedli na ženitovanju mladega Vanderbilta, ki se je poročil te dni v New Yorku. Pravijo, da je bila ta oheci najslajša, kar jih je videl New York. Nevestina obleka je stala 10 tisoč dolarjev. Poročne darove, ki jih je dobila nevesta, so reprezentirali vrednost nad milijon dolarjev. Poročilo ne pove, koliko onih ljudi, ki so ustvarili Vanderbilto bogastvo, je med razkošno pojedino stradalo.

PONOVNI NEMIRI V RUHRSKEM OKRAJU

Župan v Hagen pravi, da ne more obvladati položaja. — Našli so več skritega orožja.

London, Anglija, 30. aprila. — Danes je bilo v Berlinu uradno objavljeno, da bodo nemške čete poslane v južni del ruhrskega okraja, da bodo tam napravile red ter ščitile industrijo. Poročilo je vsebovano v neki brezlični brzojavki.

Položaj na ruhrskem okraju je postal znova zelo resen. Prebivalstvo se boji anarhističnih vstaj. V Ruegen so prišle oblasti na sled velikim zalogam skritega orožja. Deželna policija je bila razpuščena.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Nemška vlada je sicer pred kratkim izjavila, da ne bo poslala svojih čet v južni del ruhrskega okraja, toda to bo najbrže morala storiti.

Župan mesta Hagen je izjavil, da ne more več prevzeti odgovornosti za ohranitev miru.

Tozadevno poročilo je danes podal v deželni zbornici notranji minister.

Bern, Švica, 29. aprila. — Radikalno krilo nemških neodvisnih socialistov je sklenilo, da se bo udeležilo volitev za državno zbornico, ki se bodo vršile dne 6. junija.

Kandidatom načeljuje znana komunistinja Klara Zetkin.

LLOYD GEORGE GLEDE SAN REMA.

London, Anglija, 29. aprila. — Ministr. predsednik Lloyd George zagorele in srečen (zakaj?), je dospel v London pretekle noči. Bil je deležen navdušenega sprejema. Ministrski predsednik bo še tekom današnjega dneva podal parlamentu svoje poročilo glede konference v San Remu.

— Triumf ministrskega pred-

2.75 ODSOTNO PIVO V DRŽAVI NEW YORK

Užitninski komisar Sisson ne vidi nobenega vzroka, zakaj bi governer ne podpisal te predloge.

Albany, N. Y., 30. aprila. — Kljub dejstvu, da bo priredil governer Smith zaslišanje glede predloge, tikajoče se 2.75 odstotnega piva in kljub njegovi pripravljenosti, da napravi odredbo za postavlo, je danes užitninski komisar izjavil, da ni nobenega vzroka, zakaj bi governer zadrževal podpisanje predloge do časa, ko bi najvišje zvezno sodišče izreklo svoj pravorek glede uveljavitve zveznega suhega amandamenta ter konkurenčne polnomočje posameznih držav. Če bo governer podpisal predlogo, predno bo najvišje sodišče objavilo svoj sklep, je rekel, bo užitninski department takoj prišel izdajati licence za prodajo tega piva.

Domnevam, da bo dosti posameznikov in tvrdk čakalo na odločitev najvišjega sodišča, tikajočo se pravice države. Dosti pa je tudi takih, ki bodo takoj vzele svoje licence.

Donnevam, da bo dosti posameznikov in tvrdk čakalo na odločitev najvišjega sodišča, tikajočo se pravice države. Dosti pa je tudi takih, ki bodo takoj vzele svoje licence.

Donnevam, da bo dosti posameznikov in tvrdk čakalo na odločitev najvišjega sodišča, tikajočo se pravice države. Dosti pa je tudi takih, ki bodo takoj vzele svoje licence.

Donnevam, da bo dosti posameznikov in tvrdk čakalo na odločitev najvišjega sodišča, tikajočo se pravice države. Dosti pa je tudi takih, ki bodo takoj vzele svoje licence.

CENA SLADKORJA.

San Francisco, 29. aprila. — Western Sugar Refining Co. je objavila, da znaša cena sladkorja 22 dolarjev 75 centov za sto funtov, kar pomenja zvišanje cene za pet dolarjev 75 centov.

Vsled tega bodo morali konsumenti plačevati 26 in pol centa za funt sladkorja.

sednika za Anglijo bo dokazan preko vsakega dvoma, ko se bo parlamentu predložilo uspehe konference v San Remu. — je izjavil nekdo, ki je v ozkem stiku z ministrskim predsednikom. Domneva se, da pride v tem oziru najbolj vpoštev odločitev, do katere so prišli zaverniki glede Turčije ter mirovne pogodbe s to državo.

POLJAKI SO VJELI 10,000 BOLJŠEVIKOV

Foljake čete so vjele 10,000 boljše-
jevikov ter prodirle v Ukrajino na široki fronti. Zajele so 10 topov.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Poljske čete so prodirle boljševisko fronto te vjele 10,000 boljševiskih vojakov, kot se glasi v poročilu na Vossische Zeitung, ki je dospelo iz Varšave.

Varšava, Poljska, 30. aprila. — Poljske in ukrajinske čete, ki potiskajo proti Kijevu, so zasedle mesto Malin ob železnici nekako šestdeset milj severozapadno od Kijeva. Napredovanje se vrši proti reki Dnjepru razen na južnem sektorju fronte, kjer se ruski boljševiski upirajo ob desnem bregu reke Bug ter se trdovratno bore.

Boljševiki so poklecali na pomoč peto in osmo divizijo iz Kavkaza, da ojačijo dvanjasto sovjetsko armado, ki ima svoj glavni stan v Kijevu.

Ob priliki nekega spopada, ko je posledica je bila zasedenje vasi Kozatim, južnozpadno od Zitomira, je vjela poljska kavalerija dva tisoč boljševiskov, zaplenila deset topov in en tank ter se polastila zastave 58. boljševiske divizije.

Poljaki so uporabljali zrakovplove, oborožene vlake in oklopne avtomobile ter poslali v akcijo najboljše kavalerijske divizije. Predno stražo pri napredovanju tvorijo poznanske čete, ki so se tekom svetovne vojne borile v nemški armadi.

London, Anglija, 30. aprila. — V nekem brezličnem brzojavnem sporočilu iz Moskve se glasi, da je bila poljska ofenziva proti ruskim sovjetnim četam v Volhliniji in Podolju zavrnjena na celi fronti, dočim se v poročilih iz Varšave javlja, da je bilo napredovanje Poljakov uspešno in da sta generala Pilsudski in Haller ojačila in konsolidirala svoje pridobitve.

Poljaki cenijo število ruskih čet, ki jim stoje nasproti na 36 divizij.

KONGRES NOČE PLAČEVATI ŠPIJELNOM.

Washington, D. C., 30. aprila. — Čeprav je carinski urad doprinesel dokaze, da se vtihotaplja velike množine viskija preko meja, ni hotel hišni odbor za apropiacije dovoliti niti enega centa, da bi se vstavilo vtihotapljanje viskija.

Carinski urad je zahteval dva milijona dolarjev za to službo ter izjavlja, da je treba tisoč nadaljnjih mož za zavarovanje meja. Sedanjih stroškov prohibicije, za katere se je prej dovolilo šest milijonov dolarjev, so dosegli tako visoko, da so prišli voditelji do prepričanja, da je zadnji čas napraviti temu konec.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljato, toda za kakšno mogoče zamudo v izplačilu ne moremo prevzeti nikake odgovornosti.

50 lir \$ 2.50
100 lir \$ 5.00
300 lir \$15.00
500 lir \$25.00
1000 lir \$40.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Trdka Frank Sakker

ŽENIL SE JE, DA JE ŽENE POBIJAL

JAMES R. HUIRT JE PRIZNAL UMOR DVEH ŽENA IZMED PET. INDVAJSETIH. — ŽLOČINEC IZJAVLJA, DA JE MORIL LE VSLEDTEGA, KER MU JE NEKI GLAS REKEL, NAJ STORI TO.

Los Angeles, California, 30. aprila. — J. Morgan Marmadue in okrajni uradniki so danes objavili, da je James R. Huirt umoril najmanj dve iz med množestvih žensk, s katerimi se je poročil v različnih delih dežele. Dve nadaljni sta se baje ponesrečili, ko sta živeli z njim skupaj in mogoče je, da je umoril še več drugih.

Huirt pravi, da se ne spominja, kaj se je zgodilo z nekaterimi njegovimi ženami, kajti še vedno je oslabljen od dveh poskusov samomora. Nahaja se v okrajni bolnišnici, kamor so ga prevedli, ko je hotel usmrtiti samega seme.

Huirta so imeli že več dni vjetega, dočim so uradniki preiskovali njegove številne zakone. Izjavil je, da se je poročil z dvanaest, petnajst ali še več ženskami.

Rekel je nadalje, da se ga je lotila želja pobijati pred nekako štirimi leti in da so bile njegove žrtve le ženske, čeprav ni imel nobenega posebnega motiva, da povzroči njih smrt.

Občutil ni tudi nobene želje, da bi moril moške otroke ali pa živali.

Uradniki pravijo, da je priznal umor neke Nine Deloney, katero je ubil s težkim kladivom v Long Beach, Cal. in Elizabete Prior, katero je istotako ubil s kladivom v bližini Plum, Wash.

Preiskava je nadalje dognala, da je povzročil Huirt tudi smrt neke Berte Gudnich in Alice Ludwigson. Prvo je vtopil v Lake Washington v bližini Seattle, drugo pa v neki reki v Idaho.

Neka komisija je takoj odpotovala na mesto v bližini San Diega, kjer je Huirt baje pokopal truplo Miss Deloney.

Oblasti pripisujejo Huirtu najmanj petindvajset zakonov in sedem izmed žensk, s katerimi se je poročil, se pogreša. Razen navedenih štirih so bile nadaljne tri neke Gertrud Wilson iz Seattle, neke Beatrice Andrews iz Canade in neke Agnes Wilson iz Alberta.

Prva, ki je umrla, je bila soglasno z njegovo izjavo Miss Ludwigson. Rekel je, da se je nahajal žnjo v čolnu na reki v Idaho. Njegov spomin je tako slab, da se ne spomni natančno časa in kraja. Čoln v katerem sta se vozila, se je baje zapletel med hlode, ki so plavali po reki in Miss Ludwigson jih je skušala z rokami odgnati. Pri tem je izgubila ravnotežje, padla v reko ter vtonila.

Miss Gudnich je umrla, ko je padla z nekega motornega čolna v Lake Washington.

Pozneje je Huirt sam priznal, da je smatrali ta smrtni slučaj za tumor.

Glede Miss Deloney je izjavil, da jo je umoril v neki kempu pri Long Beach, California, potem ko sta se pripravala radi pisen, katere je dobival on od drugih žensk.

Uradniki izjavljajo, da jim je Huirt rekel, da ne ve za svoje pravo ime in da je rabil pri različnih prilikah različna imena. On pravi, da ne ve ničesar o svojih stariših, da pa je bil rojen nekje na jugu. Priznal je tudi, da ni bil deležen skoraj nobene vzgoje. Ko so ga vprašali glede motivov za tu umore, je rekel, da ni imel nobenega direktnega namena, da pa je večina umorov sledila hudim prepriom. Izjavil je tudi, da je ubil nekatere raditega, ker niso imele nič denarja.

James R. Huirt je bil aretiran v Los Angeles dne 15. aprila in policija izjavlja, da je bil najbolj uspešni čestilec žensk na svetu. Poročil se je z njamaj 25 ženskami ter so našli pri njem seznam skoraj enakega števila žensk, s katerimi se je nameraval poročiti. Njegove ljubezenske afere obsegajo baje ves svet. Ko je bil artiran, je skušal izvršiti samomor.

ZAVENJEN NEMŠKI NAČRT.

Pariz, Francija, 30. aprila. — tem zahtevam, predno bo dano Francoska vlada ni hotela odrediti zpraznjenja Frankfurtu in Darmstadta, dokler bi se nemških sil v Ruhr okraju ne skrhilo, ne dokler ne bodo sledne štete glede skupnega števila temveč grudi glede oddelkov do največje-
ga števila, ki je bilo dovoljeno soglasno s protokolom v avgustu preteklega leta.

Nemška vlada je obvestila francoskega ministrskega predsednika, da bo bile skrhane čete v Ruhr okraju na 17,500 mož, namreč na 26 bataljonov pehote, 12 škadrnov kavalerije in dve bateriji.

Millerand je odgovoril, da določa protokol dvajset bataljonov, deset škadrnov in dve bateriji ter da morajo Nemci zadostiti

školsko vojaško silo.

VAŽNO ZA POTNIKE!

Za parnik "PRESIDENT WILSON", ki odpluje 8. maja v Trst, se je priglasilo že toliko potnikov, da je sedaj že napolnjen. Prostore smo zagotovili onim potnikom, od katerih smo do 15. apr. prejeli aro. Svetujemo tedaj onim, ki so namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo preko Trsta, da se odločijo za parnik "BELVEDERE", ki odpluje dne 1. maja ali pa za "SUSQUEHANNA", ki odpluje 22. maja.

Kdor želi potovati s parnikom "BELVEDERE" ali "SUSQUEHANNA", naj se hitro priglasil, ker se prav lahko pripeti, da se prijavi tudi za ta dva parnika toliko potnikov, da bosta v kratkem polna.

Potniki, ki so nam poslali aro za "PRESIDENT WILSON", naj poskušajo da pridejo v naš urad že v torek, 4. maja zjutraj, da bo mogoče vsem o pravam času prekrbeti potne liste in vse drugo, kaj se potrebuje za potovanje.

Frank Sakker

Premislite dobro, komu bo ste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakoni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušenim in premožnim trdkam; kako bo pa malin neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo

300 kron \$2.70
400 kron \$3.60
500 kron \$4.50

1,000 kron \$ 8.00
5,000 kron \$40.00
10,000 kron \$78.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugim denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

Trdka Frank Sakker

Ustanovljena leta 1888.

Gospodarski in finančni polom Avstrije.

Poslanec Fiamingo je razpravljal o naraščajoči draginji vseh najnujnejših življenjskih potrebščin, povdarjajoč, da je vzrok tej draginji edino to, ker je prišel trenutek, ko mora Italija poravnati svoje vojne stroške, za kar pa nima nikakih sredstev. Poleg obupne finančne stiske je nastopila gospodarska kriza. Tudi italijanski kmet se nahaja v obupnih prehranjevalnih odnošajih. Odgovornost za tak položaj pada na nacionalizem. Italiji so določene izžete dežele, medtem ko so si drugi zavezniki zagotovili pokrajine, obdarjene z naravnim bogastvom.

Temeljni kritiki je podvrnil Nittijev politični sistem soc. poslanec Graziadei.

Uvodoma povdarja Graziadei v svojem obširnem govoru, da se danjo Nittijevo vladno sestavljajo elementi, ki predstavljajo različne politične manjšine, katere so se komaj rešile pri zadnjih volitvah, kar je namenje globoki politični krizi. Vsled tega nima sedanje ministrstvo zadostne moči rešiti kako aktualno vprašanje. Italija se nahaja v ekonomski in politični krizi. Kar se tiče vojnih dolgov omenja, da Nitti svoj izjavi ni omenil stališča zaveznikov. Finančni položaj države je vedno slabši. Takojšnje zmanjšanje vojnih izdatkov je za Italijo življensko vprašanje. Ne začne se še s popolno demobilizacijo! Vojni proračun se je povečal in je narasel v tekočem letu za drugih 200 od sto od lanskega.

Socijalisti bodo nastopili za oborožen boj v obrambo revolucije. Resnično velikan je število mož, ki so v Italiji še pod orožjem, dočim ima komunistična Rusija samo en milijon in pol vojakov, ki čenar pa je bila primorana vsled napalov entente. In socijalisti že bodo primorani rabiti silo, so za oboroženi boj, kadar bo potrebno braniti revolucijo!

Glede Reke zavzema govornik stališče stranke, ki se bo vedno borila za avtonomijo mesta in za internacionalizacijo pristanišča.

Govornik zaključuje svoj govor: "Socijalistična stranka se bori za blagostanje delavstva. Socijalizem ne dela čudežev, ampak gre svoje razvojno pot. Socijalizem, sledeč svojim idealom, bo ohranil narodno blagostanje in svobodo."

Govornika so vsilni poslanci na več mestih hrupno motili in dvigali proteste proti njegovim izjavam.

Novice iz Slovenije

Afera Schmidt-Zabierow.

Na vzklike državnega pravdnika je višje sodišče sodišče zvišalo nemškemu aristokratu F. Schmidt Zabierowu kazen od petih dni na deset dni strogega zapor, ker je razžalil jugoslovanskega vojaka.

Velik vlom v Kamniku

V Kamniku, kjer je bilo včasih tako varno, da si se brez skrbi peljal v Ljubljano in nazaj, ne da bi zapel stanovanje, zdaj ni več tako fletno in lušno: tatvine in vlomi so na dnevnem redu. V noči od 2. na 3. marca se je zgodil v Kamniku zopet velik vlom. Nepridipravi so vlomili v trgovino Skala in ugrabili ogromne množice manufakturne blaga, katere je po natančni inventuri vredno 70.933 kron. Orožniki in detektiv i 1. oddelka policijskega ravnanstva v Ljubljani delajo s polnim parom, da izsledijo vlomilce in ukradeno blago, katerega vrednost, kakor se norčujejo, bodo ljubljanski porotniki cenili s 400 kronami, če jim bodo obrazložili vlomilcev vseh.

Vlom v Trzinu.

Po noči so vlomili pri posestniku Andreju Kečelju v Trzinu št. 64 neznan zločin v nezaklenjen podstrešno sobo. Vlomilci so postopali skrajno previdno, od zunaj so večna vrata podprli s kolom in jih z vrvo tako zavezali, da se niso mogli odpreti, nato so postavili lestvo k oknu podstrešne sobe, zderžili so steklo, odprli okno in vstopili v sobo. Plen, katerega so napravili, je zelo velik: vrednost ukradenega blaga se čeni na 10.970 kron; pokradli so moške srajce, 2 klobuka, 2 moški obleki, ena iz sivega letnega kamgarna, druga iz rjavega sukna s siviškimi rižami, črne hlače in rjav rižast telovnik, več denarja, ameriško nikelnasto uro, eno moško kolo znamke "Kinta", črna pleskano, zelo pasano s prostim tekom; ukradli so tudi nekaj srebrnega denarja.

Klobučar iz Kranja.

Oče! Jaz sem Andrej Prelovšek, klobučar iz Kranja" tako nagovori nedavno neki mlad slepar starega Bohinjca, mizarja Josipa Odarja v Boh. Stranski vasi. "V nedeljo okličete pred cerkvijo tu in v Koprivniku, da popravljam stare klobuke. Prevzemite jih vi in potem pridem ponje". Naročeno, storjeno, Josip Odar pa je bil pameten, čeprav je slepar računal na zaplankanost Bohinjca. Po oklepu piše Odar Prelovšku v Kranj, da mora prinesiti uradno potrdilo o istovetnosti. Dopolnila pa pride nazaj z opombo: — "V Kranju nepoznan!" — V neki

drugi vasi Bohinja pa je vendar "klobučar" pobral 20 starih klobukov — v popravilo.

Velike tatvine v Domžalah.

Tudi v Domžalah tatvine ne pri voščijo mirnega spanja. — Pred kratkim so tatovi ukradli monterju Martinu Mačku z Vrhnike obleko, tri srajce, ovrtnik in drugo perilo. Maček ima škode 3165 kron. Ukradena sta bila ravno v tej noči tudi Avguštin Fik in Marija Brojan.

Dvakrat ukradeni kovček.

Gospod Valter Brod stanuje v neki gostilni v Kolodvorski ulici, kjer ima shranjen tudi svoj kovček. Nedavno je ukradel Brodov kovček Švegej, toda detektiv kolodvorske ekspoziture so kmalu izsledili tat, ga zaprli in kar je glavno: gospod Brod je dobil kovček nazaj. Na veliki petek se je pa zagledal v Brodov kovček Zagrežčan Joe Mandokiš in ga je odnesel. Toda sobarica je pogrešila kovček in hitro obvestila o tatvini "oko" postave, katero je zapazilo tat, ko je nameraval vstopiti v zagrebiški vlak. Seveda so Mandokiša prijeli, zaprli, kovček pa vrnilo gospodarju.

"Zakaj ste tako ozmerjali financarja?"

vpraša sodnik Antona Guzelja z Račevega, ki pravi, da sta prišla financarja Pavli in Erjavce k njemu in ga vprašala, kje je neki moški, kateri je šel v njegovo hišo. Guzelj pravi: "Res sem bil hud, ker sta prišla s tako maniro noter in mi z bajonetom grozila. — "Me pa ustrelji, hudič", sem rekel, če ne imate za kaj. Če bi mi davkov ne plačevali, bi vas tudi ne bilo. Zdjaj tako ni nobene prave postave!" Sodišče je obsodilo Guzelja v 5 dni strogega zapor.

Detomor.

Na Zgornjem Blatu pri Šmarju se aretirali orožniki Rozalijo D., ki je v šafu vode vtisla svoje glave novorojenega nezakonskega fantika iz strahu, da jo spode iz bošče, če dete pokaže; njena mati e fantka pokopala. Detomorilka je svoj zločin preiskovalnemu sodniku dr. Stojkoviču priznala.

V Ljutomeru

Je umrl dne 7. aprila 1920 distriktni zdravnik dr. Adolf Falta. Bil je izvrsten specialist zdravnik, katerega so vsi ljudje zaradi njegove vestnosti in poštovitosti, ter izvanredne ljubeznivosti čislali. Star še le 31 let, zapuščal vdovo in 3 nepreskrbljene otroke.

Woodrow Wilson — njegova prizadevanja in izjalovljenja.

Toda, kako je bilo mogoče na od katere je bil obdan.

domestiti štirinajstere točke s politiko Clemenceauja in kako so pripravili predsednika Wilsona, da je sprejel?

Ko je predsednik Wilson zapustil Washington, je užival po celnem svetu tako spoštovanje in imel morali vpliv, kakor ga ni dosegel dosedaj nihče v zgodovini. Njegove srčne in tehtne besede so

Toda, koncem konca predsednik ni bil kralj-filozof, ampak vseučiliški profesor; ni bil mož opravkov, ne navaden politikant, pač pa mož moči, osebnosti in važnosti.

Kakšen je torej njegov temperament? Če najdemo ključ do njegovega, nam je jasno vse.

Wilson je imel temperament

z mnogo bolj zvitimi možmi v neizmerno težkem položaju, v katerem bi potreboval, da bi se rešil, vsakovrstnih pomoči, izhodov in spoznanj.

Tako se je pustil polagoma, stopnjama in zatezujoče zapeljati. Ker ni izdelal nobenega načrta, je konferenca navadno razpravljala na podlagi kakkega francoskega ali angleškega načrta. Bil je torej

prihajale k evropskim narodom preko vseh glasov njih lastnih politični mož. Sovražni narodi so položili orožje v upanju na svečan dogovor glede splošnega značaja miru, na podlagi katerega se je zdel zagotovljen pravičen in velikodušen red in upanje na vzpostavljeno pretrganega življenja. Zavezniški narodi so videli v njem ne samo zmagovalca, ampak skoro preroka.

Poleg tega moralnega vpliva je imel v rokah vsa materialna sredstva moči, ker je bila Evropa tako z ozirom na vojni uspeh, kakor v pogledu prehrane in denarnih sredstev, popolnoma odvisna od Amerike. Filozof ni imel v rokah toliko orožja za udeležitev principov tega trenutka! S kakim upanjem in nestrpnostjo so pričakovali moža usode, ki je prišel da položi temelje bodočnosti!

Razočaranje je bilo tako popolno, da ga ni mogel nihče razumeti. In vendar so bili vzroki zelo preprosti in človeški! Predsednik ni bil ne junak, ne prerok; ni bil niti filozof, ampak moč plemenitih stremiljaj, z mnogimi slabostmi ostalih človeških bitij, ki mu je manjkala ona gospodujoča intelektualna popustljivost, ki ji bila potrebna, da bi se obvaroval tistih zviti in nevarnih čaroljev, ki jih je strahoviti tek moči in osebnosti spravil na konferenci enega proti drugemu kot izučene mojstre v nagli igri dejanja in jemanja, v kateri Wilson ni bil niti najmanj znučen.

Poslanec predsednika so nam ga predstavljale kot moža volje in vztrajnosti, lastnosti, ki ji je bilo treba dodati še objektivnost, kulturo in široko znanje znanstvenika. Ne da bi pričakovali nemogočega, se je zdelo, da združuje v svoji osebi lastnosti, potrebne za izvedbo podvzete naloge.

Prvi vtis, ki ga je naredil predsednik Wilson z bližine je znanjšal nekatera, a ne vsa pričakovanja. Njegov obraz in poteze so bile modelirane s fineso in so bile slične onim na fotografijah; mišičevje vratu in glava so bili izraziti. Toda, kot Ulikses, je Wilson izgledal bolj moder, ko je sedel. Njegovim rokam, kakor so bile lefe, je bilo že prepozno. Z druge je in diskretno močne, je manjšalo senzičnosti in finese. Na prvi pogled si dobil vtis, da predsednik brez oziroma na druge njegove lastnosti, ne samo, da ni imel edločnega temperamenta, znanstvenika ali inženjaka, ampak ni imel niti bogve kaj posyvetnega obpašanja, ki dela iz Clemenceauja in Balfourja "gentlemene", skrbno izvečbane od njih razbada in rodu. Toda, kar je še slabše, ni bil le brezvneten do ambijenta v materialnem smislu, ampak ni popolnoma nič razumel atmosfere,

prisljen zavzeti trajno obstrukcijonistična stališča kritičizma in negacije, če je hotel doseči, da se načrt ni popolnoma oddaljil od smeri njegove ideje in namenov. Če so mu ugodili vsaki točki z navidezno velikodušnostjo (ker je vedno nasvetoval stvari, ki jih ni nihče vzel za resne), je bilo zanj težko ne popustiti v drugi.

Vrhu vsega so ga kmalu prikazali kot moža, ki brani Nemce; žalibog je bil za očitanje, češ, "da je prijazen Nemčiji", nespametno občutljiv.

Kmalu je moral računati z dejstvom, da so bile v programih njegovih francoskih, angleških in italijanskih tovarišev važne točke, ki bi jih ne mogel opustiti, dokler bi diplomacija ostala tajna.

Kaj naj bi storil? Se vrnil v Ameriko, ne da bi kaj uredil? Ali pa poizkusil okle na ves svet preko glav konference? Bile so preverne alternative, posebno za politika.

Stališče Wilsona je postalo tedaj v lastni državi oslabljeno in nihče ni mogel vedeti, če bi ameriško javno mnenje odobravalo uporno stališče. Poleg tega bi javni prelom s tovariši naščuval proti njemu vse strasti, izvirajoče iz sovraštva proti Nemčiji, ki je obvladovalo javno mnenje vseh zavezniških držav. In če bi bil likvidiran, kaj bi postalo iz Lige narodov? Ali ni bil to morda izid največje važnosti za srečo sveta? Pogodbo bo mogoče s časom popraviti in izboljšati. Mnogokaj, kar se je zdelo v njej tehtnega, bi izgubilo na važnosti, in mnogokaj, kar se je zdelo iz istega razloga neizvedljivo, bi ne bilo nikoli uresničeno. Zveza pa, čeprav ne popolna, je bila nekaj stalnega. Resne in pravice mednarodnih odnošajev ni bilo mogoče ustvariti v malo mesecih; roditi bi se morale polagoma iz delovanja Zveze. Clemenceau je bil tako spreten, da mu je dal razumeti, da Zveza narodov brez odškodnine more požreti.

V "krizi svoje usode" se je znašel Wilson sam. Pokopan je bil v konferenci, kjer ga ni mogel doseči noben glas njegovih prijateljev vseh narodnosti. Neizogibno potrebna pomoč, zbrana sila mu je manjkala. Z druge strani je nemški teror še vse dušil in tudi priznava mu javnost je čutila potrebo razsodnosti, da se sovržno, ne osrči. Tako se je zgodilo, da je Wilson postal nazaj lajajo "George Washington", ki je v hipu opravičene ogroženosti ukazal, naj bo pripravljena, da ga odnese proč od teh brezvestnih pariških ambijentov in ga pripride nazaj na sedež njegove moči, kjer bi lahko našel samega sebe.

In tu je to, kar bi lahko imenovali njegov bogoslovski in pre-

Albanija in Italija.

Italjani se trudijo na svojo moč, da bi se ustalili v Albaniji in od tam širili svoj vpliv po Balkanu. Kakor pa moremo posneti po italijanskih listih, se italjanske želje ne uresničujejo tako, kakor oni žele. Pripovedujejo, da je tudi italjanska politika pred vojno marsikaj napačnega ukrenila glede Albanije. Posebno so se urezali z znanim Esad pašo, katerega so oni, kakor trde, svoj čas rešili pred puškami albanskih nacionalistov, mož pa jim je sedaj obrnil hrbet in se pridružil Srbom, ki so ga imenovali za guvernerja srbskega dela Albanije. Italjani so dobili takoj po vojni sicer ugodno polje v Albaniji za svoje delovanje, ali menda so bili preveč sigurni svoje stvari, pa se niso pobrgali za zadostno organizacijo posameznih rodov. Tako se je zgodilo, da so se Albanci organizirali proti Italijanom prijaznega albanskega dela. Srbi in Grki so vsak s svoje strani delali v svoje svrhe v Albaniji. Italijanski ministrski predsednik Nitti je v parlamentu obetal Albancem pomoč Italije pri ustvaritvi neodvisne albanske države. Ko so pa sklepi v Parizu glede usode Albanije neizpodbitni, so sklenili pozvati ljudstvo pod orožje. Na kongresu v Lusniji so bili sicer vsi proti sklepom mirovne konferenice, ali za italjansko pomoč se niso prav nič ogrevali. Sklenili so, da strmoglavijo začasno vladu v Draču, postavljeno od Italjanov. To pa je preprečil italijanski general Piacentini. Od takrat dalje pa se širi še večji odpor proti Italjanom in Albanci uvidevajo, da je boljše srbsko prijateljstvo nego podati se italjanskemu imperijalizmu, ki dela proti albanski neodvisnosti in se hoče polastiti Valone. Tako je Albanija zapet pred vojnim ognjem. V okolici Hoti, Hrudu in Dibre imajo Srbi vse strateške in trgovske točke v svojih rokah. V Draču je prva provizorična vlada, ki brani mesto, v Kavaji je druga vlada, proti Italjanom naperjena, ki hoče naskočiti Drač. V Korici so Francozi. Po Korici in dotični provinci pa streme Grki. Srbi so pripravili s severa pritiski. Grki pa z juga. Vsled velikih zmed in negotovosti, pred vsem pa vsled vedno bolj naraščajočega sovraštva do Italjanov, se italjanske čete umikajo iz Albanije. Tako pravi poročilo iz Drača v "Piccolu".

zbiternijski temperament, postal nevarno. Ko je spoznal, da so gotove koncesije postale neizogibne, bi lahko s pomočjo gospodarske moči Združenih držav poizkusil s trdnostjo in zmoglostjo rešiti kar največ bistvenega na račun žrtve postranskih stvari.

Toda predsednik ni bil zmogen tako jasne odločbe s samim seboj. Bil je preveč vesten. Čeprav so bili tedaj kompromisi potrebni, je ostal mož principov in štirinajst točk je ostalo obveza, ki ga je absolutno vezala. Nihče ni ne storil, kar bi ne bilo častno nihče, sar bi ne storil, kar bi ne bilo pošteno in pravično; nihče ni ne pogrešil proti svoji veliki vesti.

Tako sto postale štirinajstere točke dokument za tolmačenje in razpravljanje in za ves oni umstveni videz samoprevare, s katero so se dedje Wilsonovi prepričali, da morajo slediti cilju, ki so ga smatrali, za pravičnega, v soglasju, z vsako črto peterih zapovedi.

Stališče Wilsona napram njegovim tovarišem je postalo tedaj sledeče: "Dokažite mi, da vse, kar zahtevate, soglašam v resnici z bistvom proglašam, ki me vežejo". In najbolj bistroumni zofisti in najbolj hinavski izdelovalci načrtov so bili vpreženi v delo in izdelali več najprebrisanejših načrtov, ki bi na prvi pogled oslepili mnogo bolj bistrovidne moze nego je Wilson!

Tako se je zgodilo v vprašanju Avstrije. Namesto, da bi rekli, da je prepovedano Nemški Avstriji združiti se z Nemčijo brez dovoljenja Francije (ki bi se uprla s pestmi proti temu principu samodoločbe), je pogodba določila, da "Nemčija priznava in bo vestno spoštovala neodvisnost Avstrije v mejah, ki jih bo določila pogodba med to državo in zavezniškimi in asociiranimi velevladstvi; pripoznava, da je ta neodvisnost neizpremenljiva brez privoljenja sveta Zveze narodov".

Isto se je zgodilo v vprašanju Gdanskega in v drugih slučajih. Toda do padca moralne moči predsednika Wilsona in do omračenja njegove razumnosti je prišlo, ko se je Lloyd George in Clemenceau posrečilo prepričati ga o velikem osumenju njegovih svetovalecev, da mora vse stroške zaveznikov za vojne penzije, likvidacije, odškodnine itd. plačati Nemčija poleg odškodnin za škodo, ki jo je pretrpelo civilno prebivalstvo vsled napadov z zemeljske, zračne in morske strani. Zato se je tedaj dolga teološka borba, kjer je bil koncem konca predsednik Wilson prisiljen kapitulirati pred mojstrskim delom zofistične umetnosti.

In ko je Broekdorff-Rantzau v svojem odgovoru neizogibno podudarjal, da je Nemčija položila orožje na podlagi gotovih zagotovitev in da pogodba v mnogih pogledih ni v skladu z njimi ne soglašala, tedaj ravno tega Wilson ni hotel priznati. Če bi predsednik Wilson priznal, da je nemški odgovor teh-

Iz Jugoslavije.

Smrtna kosa.

Smrt je dohitela v Boki Kotorski dne 22. marca mornariške podčastnike: torpednega narednika Lojzeta Martelaka iz Škofje Loke, torp. podnarednika Vil. Detela iz Ljubljane, Rud. Zdoceva iz Celja ter mornarja Steva Vitkoviča iz Varaždina. Vračajoče se s čolnom iz Ereegnovega na svojem službeno mesto, zalotil jih je sredi pota nenaden vihar, tako močan, da mu niso bili kos, ter jih je vrzel ob skalo obrežje. Od vseh rešil se je le Vinko Oblak.

Aretacija veletihotapca tisočakov.

V Zagrebu je policija aretirala veletihotapca tisočakov s ponarejenimi kolki, galisijske Žida Salomona Fingerhuta, zlatarja iz Dunajskega Novega mesta. Pripeljali so ga v Ljubljano ter ga zaprli v policijske zapore. Salomon Fingerhutu so v Špilju zaplenili velik kovček tisočakov s ponarejenimi kolki v skupni svoti 60 milijonov. Fingerhut je v vlaku pustil vse svoje potne dokumente, vsled česar je bila erua njegove osebe zelo olajšana. Č zaplemi teh milijonov smo svoječasnoročali.

Umrlo

mногоletni tajnik škofa Strossmayerja in djakovski kanonik Mrgr. Milko Cepelič, ki je mnogo čelal za narodno prosveto.

Državni službi sta se odpovedala generalni inšpektor v finančnem ministrstvu dr. Štokar in načelnik v ministrstvu za prehrano Janko Jovan.

ten, bi to pomenilo razbiti samozavest in pretrgati njegovo duševno ravnovesje. Tako se je zgodilo, da je zamogel Clemenceau doseči to, kar bi pred mesecem ne bilo mogoče, namreč, da Nemec niso zaslišali. V svojem strahu je celo Lloyd George spoznal, da ni mogel v petih dneh prepričati Wilsona, da je vse, kar so mu v petih mesecih dokazovali kot pošteno in pravično, popolnoma zgrešeno! Bilo je težje odpreti temu staremu presbiterijancu oči, kot ga oslepiti, kaj sedaj je šlo za njegovo vero in samozavest. Tako je bil predsednik Wilson sam, ki je v zadnjem aktu vstrajal in odbil vsak sporazum!"

Vsa plemenita Wilsonova idealnost je bila osleparjena za najlepše cilje, ki jih je pričakovalo človeštvo od njega. Na pariški konferenci ni zmogla pravičnost in ljubezen do miru, pač pa zvijača, moč in hinavstvo. Veliki etični program Wilsonov je podlegel brezvestnemu, hladno računajočemu političnemu egoizmu in njegove štirinajstere točke, ki bi morale biti podlaga novemu svetovnemu redu, so se pogrezile v nemoralnem pariškem blatu...

Pinkerton glede kriminalnega vala.

PO CELEM SVETU ZNANI DETEKTIV IZJAVLJA, DA SO PROHIBICIJA, SENACIJONALNE KINO-SLIKE TER HITRI AVTOMOBILI GLAVNI FAKTORJI V SEDANJEM PO CELEM NARODU RAZŠIRJENEM NEMIRU IN DEMORALIZACIJI.

Pisec Frederic North Shorey.

— Kaj je vzrok sedanjega valu zločinov v Združenih državah? — Prohibicija, reakcija, ki je bila posledica velikanskega napora, skozi katerega smo šli tekom vojne in od tedaj naprej, reprodukcija zločina v kino-slikah ter avtomobil. Vse to skupaj vzeto je razvilo popolnoma novo vrsto zločincev, s katero je vspriso naših sedanjih metod zelo težko imeti posla. Ta nova vrsta zločincev je tu di proizvedla v naši deželi razmere, ki so tako gnile kot niso bile še nikdar.

Te besede je govoril William A. Pinkerton, eden najbolj splošno znanih detektivov na svetu, katerega izkušnje v postopanju z zločinom in zločinci segajo nazaj več kot stoletja v čas, ko je njegov oče, Allan Pinkerton, organiziral tajno službo tekom Državlanske vojne ter bil zaupni svetovalec ter telesni stražnik Abrahama Lincoln.

Mr. Pinkerton, ki je star sedaj štiri in sedemdeset let, je še vedno živahen in aktiven ter se je nahajal na inšpekcijskem potovanju po svojih agenturah, ko je sklenil preživeti mesec dni v Californiji ter obenem tudi obiskati svojega nečaka, Allana Pinkertona, ki mu bo sledil, ko se bo umaknil iz javnosti. En sam pogled na njegovo železno čeljust ter njegove mrzle sive oči, ki so presunile tako številne kriminalce svetnega slovesa, pa nam kaže, da je čas njegovega umakovanja mogoče še daleč proč.

Pinkerton ni tip detektiva kot jih je najti v kino-slikah in še dosti manj je ničena stvaritev romanopiscev. On pravi nasprotno, da so detektivske povesti največja bedastoča na svetu ter je tudi velik sovražnik vsega, kar diši po reklami. Kljub temu pa postane od časa do časa zaupen.

V zadnjih par tednih je bilo opaziti nenavadno burno dobo zločinov v Los Angeles in ti zločini so obsegali bančne rope, umore ter pocestne rope, tatvine avtomobilov ter številne druge manjše pregreške, katerih se ne izplača posebej omenjati.

— Dospeli smo tako daleč, da so naše sedaj običajne metode popolnoma neprimedne da se z njimi ustavi sedanji val zločina, — je nadaljeval Pinkerton, — in v namen, da dosežemo kak uspeh, moramo razmišljati o vzrokih tega zločinskega vala.

— Po koncu Državlanske vojne smo imeli opravka z neko vrsto ljudi, katere se je imenoval "bounty jumpers". Ti ljudje so postali zločinci in kršilec postav v oni dobi. Ko je bilo vojne konec, ni hotel ta razred ljudi delati ter vsled tega zabredel v zločin. Mi smo se seveda privadili očemu njih zločinov ter bili konecno v stanju kosati se z njimi, a to je vzelo precej dolgo časa. Sedanji časi so sliči oni in v več kot eni oziru. Ne rečem ena, da vendar je resnica, da niso vsi vojaki, ki so se vrnili iz evropske vojne, dobri državljani, in med njimi jih je dosti, ki nočejo delati. Ti zapuščeni ljudje se potikajo od kraja do kraja in gotovi del zločinov in tatvin je mogoče zaslediti do njih.

— Vsakdo dobiva visoke cene za svoje proizvode, plače so visoke in tako so tudi stroški. Ta razred prejšnjih vojakov obenem z novim kriminalnim elementom, ki se je razvil, daje največ dela policijskim departamentom.

Mr. Pinkerton je za trenutek prenehal ter se ozrl na slavno sliko vojvodinje iz Devonshire, koje kopija je visela nad njegovo pisalno mizo in katero je dobila njegova agentura nazaj za angleško vlado.

— Zločince od danes, — je nadaljeval, — je povsem druge vrste človek kot pa so bili ljudje, s katerimi smo imeli opravka skozi zadnjih štirideset let ali tako. To niso nikaki zločinci po poklicu, a so veliko bolj nevarni kot pa so bili stari kriminalci po poklicu, ki bi nikdar ne streljali, da ubijejo, razven če jih je prisilila k temu skrajna sila. Ti mladi ljudje, ki se nahajajo na poti, da postanejo profesionalni zločinci, delajo na povsem nov način ter puščajo za seboj le malo sledov, vsled česar je policiji skoro popolnoma nemogoče zaslediti jih ter poloviti.

— Vzemimo za primer onega Hamby-a, ki je bil pred kratkim usmrčen v Sing Singu. On ni bil rojen kriminallec, čeprav so skušali napraviti skrivnost iz njegovega pokolenja in prejšnjega življenja. Hamby je vršil zločine po vseh Združenih državah ter z lahkoto ušel, nakar je konecno izvršil ona dva umora v Brooklynu, radi katerih je bil usmrčen na stolu. Njegov oče je bil Jimmy Hamby, ki je bil v službi pri John Condou na dirkališču v Chicago. Jaz sem dobro poznal očeta ter videl tudi dečka pogosto naokrog. Našel je lahko pot, kako živeti, vsaj po njegovih mislih. Oprjel se je te poti — kot delajo to številni mladi ljudje.

— Kaj pa jih napoti do tega? Pinkerton je pomišljal za trenutek ter nato nadaljeval: — Kino-gledišča. — To je eden glavnih vzrokov pri številnih zločinih novejšega tipa, — je izjavil Pinkerton s povdankom. — Ne mislite, da obsojam jaz kino-slike, kajti ni mogoče večjega ljubitelja takih slik kot sem jaz. Najti pa je gotove vrste slik, katere bi bilo treba brezpogojno in neusmiljeno zatreti, — namreč predstavljanje zločinov in zločincev. Mlad človek vidi enega teh zločincev na platnu, kjer se kaže, kakor je bil izvršen rop. To mu da idejo in on si misli: — Zakaj bi ne mogel jaz storiti kaj takega? — Naslednji korak je lahek. Napravi načrt, kam bo šel, da izvrši tatvino, ukrade avtomobil in gre na delo. Če ima le malo

Opis slikovite Guatemale ter njenega odstavljenega diktatorja.

Revolucija v Guatemali obenem z obupnimi napori predsednika Cabrere, da se zopet polasti kontrole v deželi, kateri je vladal tako dolgo časa z železno roko, je obrnila zopet pozornost sveta na razmere v Centralni Ameriki, ki so začasno stavile v sedlo Carlosa Herrera. Kako dolgo bo Herrera v stanu obdržati se napredsedniškim stolem, je seveda samo ugibanje. Dejstvo pa obstaja, da je revolucionarni ognjenik v Centralni Ameriki, ki je nekaj časa počival, pripravljen zopet izbruhniti z vso silo. Gotova stvar je, da bodo Združene države z največjo pozornostjo sledile tem razvojem. Ker teče severna črta Guatemale skupaj z južno črto Mehike, je vedno obstajal med obema republikama precejšen promet, kot je pač mogoče med temi slaborazvinitimi ter goratimi ozemlji. Republika Guatemala obsega nekako 50 tisoč kvadratnih milj ter je vsled tega tako velika kot državi Kentucky in New Jersey skupaj. Prebivalstva ima dva milijona. Glavni produkti, katere se izvažajo, so kava, kože, banane, sladkor, gumij, les itd. Tekom zadnjih desetih let se je gradilo precej železnice in glavni sistem je del žile, ki vodi iz Washingtona v Guatemala City.

benega pripomočka nimamo za to. Niti najmanj se ne boje ječe. Nadajdaljša zaporna kazen je šala za večino njih in ker je dosti stranskih vrst, da se sploh izognejo kazni, ni ječa nikako strašilo zanje. Javno bičanje kot ga imajo v državi Delaware bi gotovo napotilo povprečnega zločinca, da bi si celo stvar dobro premislil, predno bi se je lotil, posebno če je bil že enkrat bičan. — Nikdar se niste videli človeka, ki je prišel v hišo, da izvrši tatvino, ki bi ne bil pripravljen ubiti človeka, da uide ali če naleta na odpor. Zakaj torej priznavaš take vrste zločincev? — Pred več leti sta šla dva elegantna postopača iz New Yorka, ki sta bila dobro znana na Broadwayu radi elegantnih oblik ter dobrih manir, v Wilmington, Del., da oropata hišo nekega bogatega tamonjega prebivalca. Zvezala sta že vse člane družine ter jima je šlo delo dobro izpod rok, ko je neki črnce, ki se je bil skril pod posteljo, ušel iz hiše, dal alarm ter poklical policijo. Oba so aretirali.

— Ujeta sta spravila nebo in zemljo v tek, s pomočjo odličnih odvjetnikov, da bi se bila obstoječa na bičanje. Deset let v kaznilnici je bila šala zanje, a bičanje, to je bilo nekaj drugega.

— Ničesar pa nista opravila. Dobila sta vsak svojih štirideset udarcev z bičem ter stala skozi dve uri na sramotnem kamenu, nakar sta romala v jetnišnico za deset let. Vest je prišla v New York. Kaj, bičati, ljudi? Kakšna okrutost in sramota! Tako je bilo razpeloženo med profesionalnimi tatovi in vlomilci. Kljub temu pa je poteklo več let, predno si je kdo izmed njih upal vpriporiti sličen čin v državi Delaware. V številnih slučajih suspenziranja sodniki sodbe, posebno na zapadu, radi tatvine avtomobilov ali sličnih zločinov, če je bil to prvi pregrešek, če pa že pride človek v ječo, je kmalu zopet zunaj ter prične delati načrte za nadaljni zločin. Vsled tega ni prav nič čudno, če se zločini množijo.

— Sedaj, pa se že oddaljujem od svojega predmeta ter sem povedal več kot sem nameraval storiti. Vedno sem bil nasprotnik kriminalnih spominov ter se ne bo nikdar pisalo zgodovine Pinkertonovega zavoda. Moj oče je napisal nekaj knjig v svojem času, a jaz sem mnenja, da bi se ne smelo nikdar objaviti zgodovine slavnih zločinov. Eden vzrok tega je, da bi se glavne sovdeležence, ki so se poboljšali ter skušajo pošteno živeti, zasledilo s pomočjo takih povesti, nakar bi postali znani v občinah, v katerih žive.

— Tukajšnim kriminalcem bi bilo treba le vedeti, da bodo kaznovani tako hitro in gotovo kot v Angliji v ječah, da jih ujamejo in kmalu bi jih v Združenih državah maj zločinov.

Kljub temu pa je najlažje priti v deželo s pomočjo parnika iz New Orleansa v Ponto Barrios ob Karaibskem morju.

N. Hesseltine iz Bostona, ki natančno pozna razmere v Centralni Ameriki in ki je potoval preko gor v glavno mesto Guatemala, je podal naslednji opis razmer v deželi in načina, kako je držal Cabrera svoj narod na uzi.

— Ko je naš vlak zapustil morskobal, — je rekel, — se je vil skozi najbogatejšo tropično pokrajino, kjer so se dvigale visoke palme. Naslednjega dne, ko je zapustil vlak Quirigua, pa je pričel plezati navzgor in nekako ob osmih zvečer smo prišli v glavno mesto Guatemala, ki šteje nekako 100.000 prebivalcev. Mesto leži 4877 čevljev nad morjem. In kako mrzlo je bilo, čeravno je bil naslednji dan svetel in gorak! Ljudje so šli v oporo v debelih kožuhih in v parku, kjer je imela vojaška godba svoj redni večerni koncert, je bilo videti le malo ljudi po klopih in ulice so bile ob desetih zvečer že popolnoma zapuščene.

— To je strah pred predsednikom Cabrero, — je rek moj tovariš, ki je dolgo časa živel v Centralni Ameriki. — Ljudje se boje zbirati se v grupah, ker bi se jih lahko smatralo za zarotnike. Predsednik je despot, a dežela ga potrebuje. Smešno je govoriti o volilni pravici ter o enakosti ljudi. Če bi ne imela despota, bi bila ta dežela v stanju anarhije, kot se to le pre pogosto dogaja v Mehiki.

Da, oni vedno skušajo zavratno umoriti Cabrero. Pred nekaj časa je nadzoroval vojaško kadetno šolo, v katero hodijo sinovi najboljših družin iz cele dežele, ko je nekdo izmed zarotnikov vrzel preko njega zastavo. Ker je takoj spoznal nevarnost, v kateri se je nahajal, je padel na kolena ter dvignil roke kvišku, da je izgledalo kot da stoji. Par prstov so mu odstrelili, a drugače je bil ne poškodovan, nakar je dal postaviti celo šolo k zidu ter postreliti vse.

Ni nam znano, koliko resnice je na tem poročilu, vendar pa je vidno, da ozirom na značaj moža, ki se bori sedaj za zopetno nadvlado v deželi.

Mr. Hesseltine nam ve povedati še marsikaj zanimivega glede Guatemale ter glede navad naroda.

Ko smo zapustili Antigua, nas je vodila pot skozi naslednjih par dni med gorami. Nekega dne smo videli na tisoče čevljev pod seboj modro vodovje jezera Atitlan v kraterju ugaslega ognjenika, obdanega od strmih gor. Dan pozneje smo šli skozi neki prelaz v višini 11.000 čevljev, takorekoč nad oblaki, ter se spustili naenkrat navzdol v mesto Totonicapan, o katerem pravijo, da ima 40.000 prebivalcev, ki so večinoma Indijanci.

V tem mestu je bila ena sama gostilna in po težki ježi dneva sem se vrnil na posteljo v sobi, ki se je odpirala na dvorišče. Lastnik hotela pa je bil prijazen človek in zgodaj zjutraj, ko smo odhajali, nam je povedal o vročem žveplenem vrele v bližini mesta. Šli smo tjakaj ter se kopali tam na način kot so delali to stari Germani, kakor nam jih opisuje Cezar v svojih komentarjih.

Hrana je bila vsepovsod pod vsako kritiko. Nikdar ni bila preprosta ali redna in tudi slabo pripravljena. Vse to pa se godi v deželi, ki ima na razpolago neizmerno množino živil najbolj različnih vrst.

Kavo se pripravlja iz ekstrakta, katerega se zalije z mlačno vodo. Čokolado se osladi s cimetom in kruh je v vsakem slučaju kisel. Meso, katerega prodajajo v mesarijah po pet ali šest centov funt, je postalo do časa, ko je prišlo na mizo, le še masa neokusnih vlaknov. Mleko je bilo dovoljno, a surovo maslo je nepoznana stvar. Konečno sem v obup pustil mizo ter živel od tedaj naprej od banan, kokosovih orehov, surovih jaje itd. Moje osebne skuhanje so bile mogoče nesrečne in tudi je mogoče, da bi se pri daljšem bivanju v deželi konecno ven sprizgnil z načinom kuhanja.

Skozi več dni nisem srečal nobenega angleški govorečega

obiskujejo le redkokdaj turisti. Kljub temu pa nisem čutil niti najmanjšega vznemirjenja radi svoje osebne varnosti. Ponoči sem pustil vrata svoje spalnice odprta.

Indijanci v Guatemali imajo svojo posebno nošo. Skoro nikakih strojev ni v deželi in vsi izdelki so vsled tega resnično ročno delo. Vsaki dan po povratku v Guatemala City sem preživel nekaj časa na velikem centralnem trgu, da študiram industrije in navade naroda. Videl sem marsikatero predmet, za kojih uporabo nisem mogel nikdar izvedeti.

Petdeset milj v notranjosti dežele, v bližini Quirigua, se nahaja plantaža 30.000 akrov, ki predstavlja najboljšo polje v Centralni Ameriki za pridelovanje banan. Tam sem se ustavil, da si ogledam razvaline starodavnega Maya mesta, ki je deloma izkopano ter sedaj še precej zavarovano. Te razvaline predstavljajo kamnita svetišča, daritvene kamene, ki izvirajo iz šestega stoletja po Kristu. To mesto je bilo nenadoma zapuščeno ter dosedaj še ni bilo mogoče dognati, zakaj.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Da so izčistili ozemlje, so morali požgati tropične goščave. Zaporedna požiganja pa so imela za posledico, da je pričela rasti surova trava, ki je izpodrinila drugo vegetacijo ter izsušila zemljo.

Ker ni bilo živali, ki bi prinesle živila iz bolj oddaljenih okrajev, je postalo ozemlje polagoma puščava, ki je postala rodovitna šele potem, ko je novo dreveje zavarovalo tla pred vročimi žarki tropičnega solca. Narod se je pričel seliti proti severu, kjer je prišel pet ali šest stoletij pozneje v stik z Azteki ter pustil svoja zapuščena mesta bodočim generacijam kot skrivnostno dedščino.

V rudnikih v Trbovljah so začeli delavei s pasivno rezistenco. Vzroki niso znani, zdi pa se, da imajo prste vmes komunisti.

— Stari narod Maya je imel dve nepremagljivi oviri k višji civilizaciji, namreč pomanjkanje orodja iz kovin ter pomanjkanje tovrstnih in delavnih živali.

Bolečine v križu
so zelo pogosto vsled nerednih ledic. Tak simptom je največkrat prvo znamenje, ki vas opozarja na dejstvo, da ledice in mehur ne delata pravilno. Popravi ju. Rabi

Severa's Kidney and Liver Remedy
(Severovo Zdravilo za ledice), ki je priporočljivo kadarkoli potrebujejo ledice ali mehur tonike. Vzemite ga proti vnetju mehurja in ledic, neodhajanju vode, proti otekanju goste urine, bolečinam pri uriniranju, otečenim nogam, kar prihaja vsled nerednosti ledic. Cene 75 centov in \$1.25 ter 8c in 5c davka. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SANTAL MIDY
Ozdravi katar mehurja in od strani vse v 24 urah. Vsaka pilula nosi ime MIDY. Varujte se ponaredb. Na prodaj v vseh lekarnah.

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štempsov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
62 Cortlandt Street,
New York

ANŽE PITOVI

ALI ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

(Nadaljevanje.)

— Rekel sem vam tako, gospoda moja, — je rekel de Launay ter se obrnil proti častnikom, — rekel sem vam, da nas bodo smatrali zmožnim take strahopetnosti.

Nato pa je zopet vprašal Billota:

— In vi, po čegavem naročilu prihajate k meni?

— Po naročilu naroda! — je odvrnil Billot ponosno.

— Dobro je, — je rekel de Launay ter se nasmehnil, — vendar pa mislim, da imate še druga priporočila, kajti z onim, na katero se opirate, bi ne prišli skozi prvo vrsto straž.

— Imam premljevalno pismo od vašega prijatelja, gospoda de Flesselles.

— De Flesselles! — Vi pravite, da je moj prijatelj? — je odvrnil de Launay, ki se je ozrl v Billota, kot da hoče čitati na dnu njegove duše. — Odkod veste, da je gospod de Flesselles moj prijatelj?

— Domneval sem, da je.

— Domneval? Nicesar več! Dobro, pokažite mi svoj papir!

Billot mu je pometl listič.

De Launay je prečital prvi in nato drugi, ga odprl, da vidi, ni med vrstami kakih posebnih skrivnih pripomb ter ga dvignil proti luči, da ugotovi, če ni med vrstami kakih posebnih pisav.

— In je to vse, kar mi pravi? — je vprašal.

— Vse.

— Ali ste si tega svesti?

— Popolnoma svest.

— Nicesar ustnega?

— Nicesar.

— To je čudno, — je rekel de Launay, ki je medtem pogledal skozi zaseke v zidu na trg Bastile.

— In kaj naj bi vam sporočil?

— V splošnem nič, popolnoma nič. Povejte, kar hočete, a hitite, kajti jaz nimam dosti časa.

— Jaz hočem, da izročite Bastilo.

— Kaj prosim, — je vprašal de Launay, ki se je hitro obrnil kot da ni dobro slišal. — Kaj pravite?

— Rečem vam, da prihajam v imenu naroda ter vas pozivljam, da mu izročite Bastilo.

De Launay je znežal z rameni.

— Narod je v resnici čudna žival, — je rekel.

— Kako? — je vprašal Billot.

— In kaj hoče narod narediti z Bastilo?

— Razdejati jo.

— Ej, kaj za vraga pa hoče Bastila temu narodu? Ali je bil že kdaj kak človek iz naroda utaknjen v Bastilo? Narod bi moral nasprotno blagoslovljati Bastilo. Koga pa utaknejo v Bastilo? Filozofa, neenjake, aristokrate, ministre, prince, to se pravi sovražnike naroda.

— No, to dokazuje, da ni narod sčičen.

— Prijatelj moj, — je rekel de Launay z neke vrste pomilovanja, — lahko je videti, da vi niste vojak.

— Prav imate, jaz sem najemnik.

— Da niste iz Pariza.

— Res, prihajam iz province.

— Da ne poznate natančno Bastile.

— Prav imate, jaz poznam le to, kar sem videl od nje, namreč zunanje obzidje.

— Pojdite z menoj, jaz vam pokažem, kaj je Bastila.

— Ha, ha, — si je mislil Billot, — hoče me spremiti skozi Oubette, ki se bo ravnokrat odprla pod mojimi nogami in potem lahko noč, oče Billot.

Neustrašeni najemnik pa ni niti trenil z očesom ter se pripravil, da sledi governerju Bastile.

— Najprvo, — je rekel de Launay, — morate izvedeti, da imam v svojih kletih dosti smodnika, da požnem Bastilo in z njo vred polovico Fauborg Saint Antoine v zrak.

— To vem, — je odvrnil Billot mirno.

— Dobro, ogledajte si nekoliko te kanone.

— Vidim jih.

— Ti obvladujejo, kar tudi lahko vidite, celo galerijo in ta galerija je zastražena prvič z glavno stražo in nato z dvema jarkoma, preko kateri je mogoče priti le preko dvigalnih mostov. Konečno pa pride na vrsto še ograja.

— Jaz ne rečem, da je Bastila slabo zavarovana, — je rekel Billot mirno, — jaz rečem le, da se jo bo dobro napadlo.

— Nadaljujmo, — je rekel de Launay.

— Billot je pokinal z glavo.

— Tukaj so majhna vrata, ki vodijo na nasip, — je rekel governer, — Ali vidite, kako debelo je obzidje?

— Nekako štirideset čevljev.

— Da, štirideset čevljev spodaj in petnajst zgoraj. Vi torej vidite, da si mora narediti polomiti svoje nohte, čeprav ima ostre in močne.

— Jaz nisem rekel, — je odvrnil Billot, — da bo narod razdejal Bastilo predno jo bo zavzel. Jaz sem rekel, da jo bo razdejal po zavzetju.

— Pojdva navzgor, — je rekel de Launay.

Šla sta po nekako tridesetih stopnicah navzgor. Governer je obstal.

— Vidite, — je rekel, — tukaj je zaseka, ki vodi na prehod, skozi katerega hočete priti. Ta prehod straži puška, ki uživa gotov šoves.

— Gotovo vem, — je odvrnil Billot, — a to ne bo nič pomagalo.

— Pojdimo naprej, — je rekel governer. Prišla sta na platformo stolpa de Comte.

— Aha, je vzkliknil Billot, — vi niste dali kanonov spraviti doli!

— Ne, dal sem jih pošliti le v razaj.

— Vi veste, da bom povedal narodu, da so kanoni še tukaj. — Le povejte.

— Torej jih ročete spraviti doli?

— Ne, kanoni kralja so tukaj na povelje kralja, gospod moj. Prišli bodo doli na povelje kralja samega.

— Gospod de Launay, — je rekel Billot, ki je postal zelo resen, — gospod de Launay, resnični kralj, katerega slišati vam svetujem, je tukaj!

Pri tem je pokazal governerju sivo, na nekaterih mestih vsled bojev prejšnjega dne okrvavelo množico, ki je valovala pred nasipom in koje orožje se je svetilo na solnen.

(Dalje prihajajo.)

Resnica o Koroški.

Začasna koroška deželna vlada rih o nasilju proti Nemcem. Ne pri seji dne 11. marea izdala sklep radi baje nevzdržnih razmer v glasovalnem pasu A. Utemeljevanje tega sklepa so v direktnem nasprotju z dejstvi. Deželna vlada za Slovenijo dosega na neštevilne napade koroških vladnih organov ni odgovarjala, ker ni smatrala za potrebno, nastopiti proti temu načinu propagande. Gori navedeni sklep pa je oficijelen vladni čin koroške deželne vlade in potrjuje dejstva tako zelo, da molčanje ni več na mestu, posebno, ker je vse avstrijsko časopisje ta sklep objavilo z očitnim namenom, da bi v Parizu budili razpoloženje proti državi SHS in da bi zapeljali izvršne organe, ki jih bo ententa poslala v glasovalni pas.

Vsled tega ugotavlja deželna vlada za Slovenijo glede na trditve v navedenem sklepu nastopne: 1. Vojaška zasedba pasu A. Nasproti ugovoru, da je vojaška zasedba pasu A v protislovju z delobami saint-germanske mirovne pogodbe, se opozarja na odstavek 5. pravi izrecno: "Prvi pas zasedejo čete države SHS". Zmanjšanje števila čet o trohoma nadomestitev čet s policijo more odrediti šele v členu 50. odstavek 3. navedeni nadzorovalni odbor, ki pa dosedaj še ni bil imenovan. Vendar pa je vojaška uprava države SHS že davno zmanjšala čete na minimalno stanje ter v smislu navedenih točk ulrenila vse, da se čete zamenja jo s policijo.

2. Razpust občinskih zastopstev. Člen 50. odstavek 3. mirovne pogodbe, pravi, da se bo prvi pas upravljal po splošnih delobah zakonodaje države SHS. Vsled tega je morala vlada razpustiti občinska zastopstva tam, kjer je župan in občinski odbor ustavil delovanje z begom, ali pa, kjer občinski funkcionarji niso hoteli pokoriti se sedanji zakonodaji. Sicer pa so se v geruški svetovni inenovali ne samo Slovenci, marveč tudi Nemci. To načelo se v pasu B ne izvršuje.

3. Propaganda. Delovanje Narodnega sveta, ki ga je jugoslovansko prebivalstvo v pasu A samo izvolilo, se omejuje na to, da predčuje narodu prednosti in škodo, ako bi pripadal eni ali drugi državi. — Koroška deželna vlada pa je s svojim narodno-političnim odborom izdajateljica in razširjevalka raznih pisav in letakov, v katerih neštevilokrat hudo žali državo SHS in ki gredo celo tako daleč, da blatio in smešijo dinastijo in narode v državi SHS na način, ki zasmejuje običaj v mednarodnem običevanju. "Krautrer Landmannschaft", oficijelni propagandni list narodno-političnega odbora koroške deželne vlade, javno priznava, da se vodijo o Slovanom prijaznih prebivalcev pasu A črne liste, da ne bi jih z grožnjami opazili, da ne bi se poslužili prava samoodločbe. Razširjajo se letaki v obeh jezikih in celo v barvah države SHS, da bi na ta način zapeljali prebivalstvo. Jugoslovanske vojske pozivljajo z letaki, emisarji in avstrijskimi zaupniki v pasu A, da bi se uprli, prebivalstvo pa, da bi se protivilo odredbam oblasti. S tem, da razširjajo neresnične vesti v njegovo lastno škodo, da ne bi menjalo bankovecev. Osebe, ki se Slovanom prijaznega mišljenja, dobivajo grozila pisma, utihotapljena preko demarkacijske črte. Domobranski kompaniji v Mostiču in St. Andražu porablja jo zato, da razdeljujeta letake v pasu A. Okrajno glavarstvo v Celovcu je izdalo kmetu Blažu Olinu iz pasu A dovoljenje za odpo tovanje šele tedaj, ko so mu izsilili prisego, da bo glasoval za Nemško Avstrijo. To vrsto propagande pa ne delajo samo v ozemlju, v katerem se bo vršilo glasovanje, temveč jo zanašajo tudi v oni del Koroške, ki je bil po mirovni pogodbi že končnojavno prideljen državi SHS.

4. Zapiranja in politična uprava. Vsaka država kaznuje tiste, ki se ne pokori zakononi in naredbam; povsod se to imenuje: kaznin. Le koroška deželna vlada govori v takih prime

rih o nasilju proti Nemcem. Ne kaj zgledov: Žena velikovskega trgovca Kandutha je vdrla v razdejano stanovanje jugoslovanskega častnika in je odtrgala državne zastave, ki so bile tam razobešene povodom narodnega praznika. Zato so jo kaznili.

Velikovski notar Rabitsch je kot eksponent narodno-političnega odbora koroške deželne vlade dal v njenem imenu potna dovoljenja v avstrijsko republiko, ki so bila podpisana po avstrijskem policijskem komisarju, ne da bi bil dobil zato od SHS oblasti akreditiv. Za to je bil kaznovan samo z ukorom. Pozneje pa je poškusal, kakor je doglano, tihotapiti v Celovce neresnična poročila, v katerih med drugim dolži jugoslovanske uradnike in častnike lovske tatvine. Ker je bila dalje utemeljena sumnja, da je hotel s potvorenimi računi škodovati državo SHS, je bil na predlog pristojnega državnega pravdnika aretiran. Njegov nemški odvetnik v Mariboru je sam predlagal, da se prestavi v Maribor, iz česar je koroška vlada konstruirala martirij notarja Rabitscha. Druge kazni se tičejo neupravičenega prekoračenja demarkacijske črte, kar kaznuje tudi koroška deželna vlada, ter tihotapstva, zaradi katerega se pokorijo tudi prav ugledni meščani v Celovcu v tamkajšnjih arestih. Izgoni, kako jih zatrjuje generalna koroška vlada, so izmišljeni, zakaj deželna vlada za Slovenijo je ukrzala podrejenim oblastem, da se izgoni oseb, ki imajo v glasovalnem pasu glasovalno pravico, ne smejo vršiti. Izgnanih je bilo samo majhno število takih oseb, ki so bili nadležni tujci in so se proti državi SHS obnašali sovražno.

5. Zabranjena vrnitev beguncev. Takoj, ko so čete SHS vkorale v deželo, je izdal poveljujoči general v slovenskem in nemškem jeziku oklic, v katerem je vse begunce pozivljaj, naj se vrtnjo, ki so se nato večinoma resvili. Samo tisti se ne upajo vrtniti, ki so lausko leto zakrivilili zločin plenjenja, ropanja, udeležbe pri tatvini ali pa druge delikte, ki jih kaznuje kazenski zakon. Na ponovni poziv, naj se vrnejo, se odgovorili z roganjem. Zdi se, da izhaja zadrževanje beguncev v pasu B iz kljubovanja koroške deželne vlade, da bi prebivalstvo dobilo vtis, kakor da se begunci niso vrtnili na poziv vlade SHS, temveč na zapoved tretje države.

Resničnost vseh gornjih ugotovitev se vsak čas more dokazati po spisih.

Iščem svojega brata JOŽEFA TERŠAN. Leta 1916. je bival v Clevelandu, Ohio, 3840 St. Clair Ave. Ako kateri rojakov ve za njegov naslov, prosim, da mi ga naznani, za kar bom hvaležen. ali naj se pa sam oglasi. — John Teršan, Box 2, Klein, Mont. (1-3-5)

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas motem popolnoma razumeti in spozna ti vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem v zdravlje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastupljeno krl, mazuljo in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolezni v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabeost, bolezni v mehuru, ledcah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, nedaša itd.

Uradne ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. ure zjutraj do 8. uro popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9. ure zjutraj do 8. uro popoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM, PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumajo. Jaz znam hrvatsko in iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

Farnik "Belvedere" odpluje 8. maja.

Farnik President Wilson odpluje 11. maja.

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street New York

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Pennsylvania rojak

GEORGE WALETICH,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravoveljavna potrdila. Sedaj se nahaja v državi Pennsylvania. Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklopienost se vam že vnaprej zahva jujem.

Upravišstvo Glas Naroda.

(15-4 v d)

Išče se JOHN GOMBAČ, doma iz Zajevše št. 2, fara Prigarje na Primorskem. Rad bi izvedel za njegov naslov njegov svak John Tomažič, podomače Pahar iz Hrušice pri Pöderadu na Primorskem. Prosim ga, da se mi oglasi, ali pa če kateri rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga naznani. — John Tomažič, Box (30-4-15)

PRODAM FARMO,

obsegajočo 100 akrov v ravnini. Ilovita zemlja, ki se lahko orje kakor kdo hoče, brez kamenja; 22 akrov je posejanih s pšenico in deteljo, mesano s travo, 50 jabol in več črešenj, na katerih se dobi do 50 bušljev črešenj; 10 minut na okrog so 4 premogokopi in 30 minut daleč so 3 železnične postaje: Claridge, Export in Harrison City, 1 in pol milje zopet 3 druga mesta: Jeanette, Manor in Irwin. Lepa prilika za onega, ki ga veseli farma. Cena je \$50.00 za akre in če pa kdo takoj plača, mu pa še nekaj popustin. Prodajati radi pomankanja delavnih rok. Kdor se zanima, naj mi piše, ali najbolje, da pride pogledat. — Lawrence Supancić, R. F. D. 1, Export, Pa.

Sedaj smo dobili v zalogo najnovejše glasne prave Columbia Gramofone. Tukaj vam je slika, stane vas le \$32.50

Imam tudi nove cenike za prave Kranjske Columbia plošče. Pišite pojn takoj.

Ta gramofon igra tako glasno da ga slišite na miljo daleč. Brez colnine ga ahko nesete v kufru kadar greste v stari kraj. Ne pozabite da boste pošteno postroženi za Vaš denar vedno le pri:

IVAN PAJK, 24 Main Street, Conemaugh, Pa.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije, kape itd. ali pa kadar potrebujete godbene instrumente na lok ali pihala, ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Vprašanje vas stane le dva centa, pa si boste prihranili dolarje.

Imamo največjo zalogo vsakovrstnih instrumentov v novi zalogi. Cenike na zahtevo brezplačno.

VICTOR NAVINŠEK

331 Greeve Street, Conemaugh, Pa.

Kako je Avstrija intrigirala

Pod tem naslovom je izšla slavna knjiga našega rojaka

Dr. Josipa Goričar-ja in Lyman B. Stowe

PROF. HART na Harvard univerzi pravi: — To je ena najbolj značilnih knjig tega časa.

Ko je odšel predsednik Wilson prvič v Pariz je načelnik inteligenčnega departementa armade združenih držav zbral nekaj dokumentov, ki so se mu zdeli potrebni, da jih predsednik prečita, predno se sestane konferenca. Med temi dokumenti je bil rokoviš te knjige.

Hon. Maurice Francis Egan, bivši ameriški poslanik na Danskem, je podal v "New York Times" svojo oceno o tej knjigi in pravi: — Ta knjiga jasno pokazuje vse intrige, zarote in diplomatske tajne procese, ki so vsilili absolutno nepripravljeni Evropi vojno.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York City
STANE \$3.00

IZŠEL JE

Angleško-slovenski Besednjak.

(English-Slovene Dictionary)

25,000 angleških besedi tolmačenih na slovensko. Cena \$5.00. Sestavil Dr. F. J. Kern. Naroči se na sledeči naslov:

Dr. F. J. KERN

6202 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Poslajte Postal ali Express Money Order, Check ali denar v registriranem pismu.